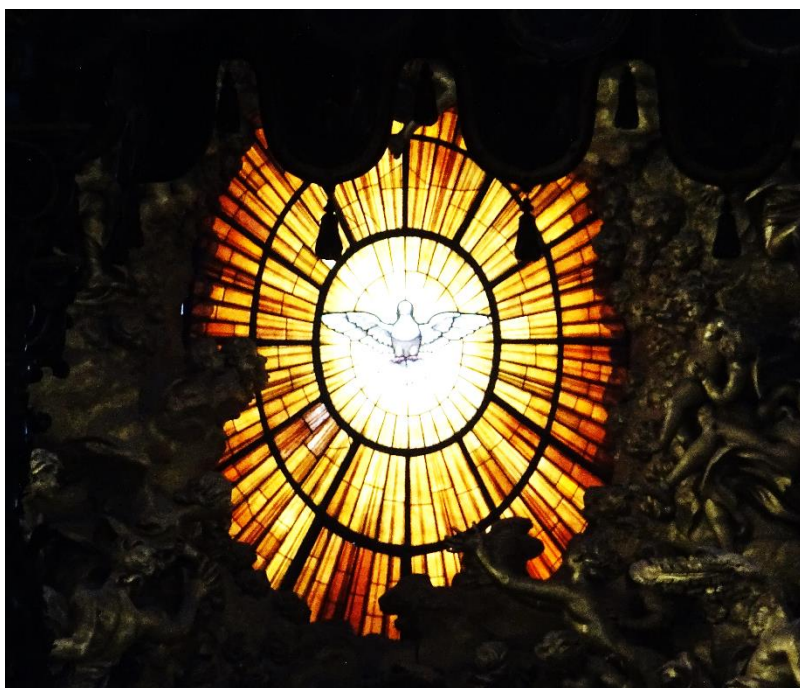

ODLOMEK BOŽJE BESEDE

Lk 24,36–49, Jezus se prikaže učencem

»Moč z višave« - podoba Svetega Duha v baziliki sv. Petra v Vatikanu, foto: Pavel Mušič

KORAKI metode Figulus:

1. MOLITEV K SVETEMU DUHU
2. BRANJE ODLOMKA (počasi, tako da lahko spremljamo dogajanje),
3. OBNOVA BESEDILA (s preprostimi besedami obnovimo slišani odlomek),
4. PREMIŠLJEVANJE OZ. MEDITACIJA (ob vprašanjih kot otroci, ki vedoželjno sprašujejo Boga; ko utihnejo naša vprašanja, se učimo prepoznavati vzgibe Svetega Duha),
5. TIHA MOLITEV (obrnemo se k Jezusu in mu v tišini, v srcu izpovemo kratko molitev – to, kar smo na podlagi besedila odkrili, kar nas čudi, veseli ...),
6. PODELITEV Z DRUGIMI ČLANI SKUPINE (svoja spoznanja – kolikor kdo želi – delimo z drugimi),
7. GLASNA MOLITEV (na podlagi spoznanj in prošenj se obrnemo k Bogu),
8. MOLIMO DRUG ZA DRUGEGA (molitev, ki se odpre iz izkušnje živega srečanja z Gospodom).

VPRAŠANJA za pomoč pri meditaciji

Priporočim se Svetemu Duhu. S pomočjo domišljije kratko pogledam kraj dogodka. Z očmi domišljije gledam osebe, s sluhom sprejemam, kar govorijo, s tipom se dotaknem ...

Gledam sebe, kako sem navzoč/a v dogodku kot udeleženec/ka. O vsem, kar sem prebral/a in kar se me je dotaknilo, premišlujem. Opazujem, kje in kako se dotika mojih misli, občutij, konkretnega življenja, kako razodeva Gospodovo obličje ter mene in druge v njem. V pomoč so mi lahko tudi naslednje misli ali vprašanja:

1. *Učenci so za Jezusa mislili, da je duh, on pa jim je pokazal roke in noge ter pred njimi pojedel kos pečene ribe. Kako si jaz predstavljam povelčanega Jezusa?*
2. *Učenci so bili vsi iz sebe od veselja, da vidijo Gospoda. Kako pa mene nagovarja Vstali Gospod?*
3. *Kaj pomeni moč z višave in kaj pomeni biti odet v to moč; kje in kako me spremlja?*
4. *Bistveno sporočilo odlomka.*

NEKAJ MISLI O ODLOMKU

• Fausti: Moč z višave je Sveti Duh

»Blagor očem, ki vidijo, kar vi gledate!« (10,23). To je naša in Lukova sveta zavist v odnosu do prvih učencev, ki so videli njega, o katerem so pričali in to pričevanje izročili nam. Tu nam Luka pripoveduje, kako ga morajo tudi oni – tako kot mi –, čeprav so ga videli in ga potipali, prepoznati in mu verjeti s pomočjo spomina na njegovo besedo in prek njegove gostije (v. 36–45). Beseda in kruh sta nenehna prisotnost Vstalega v njegovi Cerkvi. Z Besedo nam vstali razloži Božjo obljubo in se nas dotakne ter nam ogreje srce; s kruhom pa nam odpre oči, tako da v prvi osebi vidimo uresničitev te Božje obljube. Na ta način tudi mi v prvi osebi izkusimo resnico tega, kar so nam izročili očitvidci (1,2) in tudi mi, kakor so tedaj oni, vzkliknemo od začudenja nad velikim Božjim delom: »Gospod je resnično vstal in se prikazal Simonu« (v. 34).

V tem odlomku Luka neposredno poveže naše prepoznavanje njega z izkušnjo Simona in drugih, ki so bili z njim. Razlika med nami in njimi je v dejstvu, da so oni gledali njegovo meso in ga potipali tudi telesno, medtem, ko mi njegovo meso gledamo in ga potipamo le duhovno, prek pričevanja njegove besede in evharističnega spominjanja (prim. 1 Jn 1,1). **Beseda in kruh sta nenehna prisotnost Vstalega v njegovi Cerkvi.** Z besedo nam Vstali razloži Božjo obljubo in se nas dotakne ter nam s tem ogreje srce; s kruhom pa nam odpre oči, tako da vidimo uresničitev te Božje obljube. Na ta način tudi mi izkusimo resnico tega, kar so nam izročili očitvidci in tudi mi, kakor so tedaj oni, vzkliknemo od začudenja nad velikim Božjim delom.

Luka vztraja pri telesnosti vstalega Gospoda. To je v nekakšnem nasprotju s helenističnim okoljem, ki je verjelo v nesmrtnost duše, ne pa v telesno vstajenje. Ključ za branje in sinteza Pisem (»tako je pisano«, v. 46) je Križani, ki nam ponuja videnje takšnega Boga, ki je neskončna ljubezen in neskončno usmiljenje. V njegovem imenu se oznanja vsem narodom spreobrnjenje in odpuščanje grehov (v. 47). Ob vznožju križa preneha naš strah pred Bogom in naš beg pred njim, in sicer zato, ker vidimo, da je on od nekdanj obrnjen k nam in nam za vedno odpusti. Učenci bodo priče tega: vsem bratom bodo omogočili spoznati Gospoda Jezusa kot novo Božje obličje in kot človekovo odrešenje.

Moč tega pričevanja je **Sveti Duh, moč z višave** (v. 49). Kakor je Sveti Duh prišel nad Marijo, tako bo prišel nad njih. Ne le, da se utelešenje Boga v zgodovini nadaljuje, temveč doseže tako svojo zadnjo in dokončno fazo. Smo v poslednjih dneh (Apd 2,17), v katerih učenci doživljajo in živijo to, kar je za vedno. Bog je naredil, da je njegova solidarnost s človekom popolna: v času prednikov je bil »pred nami« kot postava, da bi nas odpeljal v obljubljeni deželo; v Jezusovem času je bil »z nami«, da bi nam odprl in pokazal pot k Očetu; zdaj, v času Cerkve, pa je »v nas«, in sicer kot novo življenje. Oče nam je v svoji ljubezni daroval Sina; Sin nam je v isti ljubezni daroval svojega Duha; zdaj pa je Duh naše polno življenje v Sinu, v katerem ljubimo Očeta in brate. Seme je že posejano in je že vzklilo. Zdaj pa mora zrasti in prinesiti polnost njegovega sadu, dokler ne bo Bog vse v vsem (1 Kor 15,28). Jezus je zaključil svoje poslanstvo. Mi ga nadaljujemo v prostoru in času. V njem in kakor on se približamo vsem bratom in jim postanemo bližnji, pri čemer delimo z njimi besedo in kruh ter zdravimo njihove smrtne rane z oljem in z vinom. Od Jeruzalema do skrajnih mej sveta, vesolje in kar ga napolnjuje, vse bo napolnjeno s Slavo. Tedaj bo človek ponovno in popolnoma našel samega sebe. In rešen bo, tako on sam kot njegova zgodovina (Fausti 2012, 811–812).

• France Rozman: Jezus se prikaže apostolom

To je edino Jezusovo velikonočno prikazanje, o katerem poročata kar dva evangelista: Luka (24,36–43) in Janez (20,19–23), čeprav se v nekaterih podrobnostih razhajata. Zgodilo se je pod noč tistega dne prvega v tednu, ko je Jezus vstal od mrtvih. Noben evangelist ne pove, kakšno je bilo razpoloženje v Jeruzalemu po Jezusovem vstajenju, iz dogodkov, ki jih omenjajo, pa sklepamo, da je bilo zelo napeto. Sovraštvo do Jezusa se še vedno ni poglelo. Veliki duhovniki so imeli veliko vohunov, ki so zdaj še posebno prežali na Jezusove somišljenike. Bali so se, da bi se ti dvignili in zahtevali zadoščenje za njegovo smrt, zato so jim bili povsod za petami. Apostoli so se jih bali in se iz strahu pred Judi zadrževali za zaklenjenimi vrati. Ko sta učenca s

poti v Emavs povedala enajsterim in tistim, ki so bili z njimi, kako sta ga prepoznala po lomljenju kruha, so jima tudi ti pripovedovali, da je Gospod res vstal in se prikazal Simonu.

Med tem pogovorom je Jezus sam prišel mednje pri zaprtih vratih. Tako je pokazal, da živi zdaj drugače, kot pred smrtjo. Ni več podvržen zakonom narave in se lahko giblje kakor misel, kjerkoli hoče. Premagal je prostor in čas. Pred smrtjo je bil vezan samo na en kraj, zdaj je povsod navzoč; poslan je bil samo določenim ljudem – k izgubljenim ovcam Izraelove hiše (Mt 15,24) – zdaj je blizu vsem, ki ga kličejo (Rim 3,21). Njegova pričujočnost vsepovsod pomeni vesoljnost odrešenja.

Navzoči so se ustrašili, ko so ga zagledali, in so menili, da vidijo duha. Obnašali so se tako, kot se navadno obnašajo ljudje, če pridejo v stik z nadnaravnim svetom. Njihov strah jih je po eni strani izdajal, da so bili res počasnega mišljenja za verovanje vsega, kar jim je Jezus vnaprej povedal; po drugi strani pa spričuje, da so res prišli v stik s poveljanim Jezusom. Jezus jih je pozdravil: »Mir vam bodi!« **Prvi dar vstalega Jezusa apostolom je bil mir.** Kaj je to pomenilo v tistem zastrašujočem in nevarnem okolju, si lahko mislimo. Vendar je pozdrav pomenil veliko več, kot zagotovilo, naj se ničesar ne bojijo. To je bil sicer navaden judovski pozdrav, toda tistikrat je bil na Jezusovih ustih veliko več kot samo pozdrav. Mir pomeni polnost mesijanskih dobrin. Z Jezusovim vstajenjem je padla pregraja med Bogom in ljudmi. Ta pregraja je bil greh. Z vstajenjem je ljudem greh odpuščen. Bog je sprejel spravno daritev na križu in greh odpustil. Z vstajenjem je navzven potrdil, da je to res storil, zato nastaja z vstajenjem nov odnos med Bogom in ljudmi. V odrešene ljudi se naseli Bog, ki je izvor vseh dobrin, največja med njimi pa je **mir**. Apostoli morajo prvi zvedeti za to resnico in biti prvi deležni Božjega miru. Ker apostoli še vedno niso mogli verjeti, da vidijo pred seboj Jezusa, s katerim so bili tri leta skupaj, jim je pokazal roke in noge. Po pripovedovanju evangelista Janeza: roke in prebodeno prsno stran, ker pač samo on poroča, kako mu je vojak na križu prebodel prsi. Nato jih je povabil, naj ga potipljejo in se tako prepričajo, da je res on, saj duh nima kosti.

S tem je potrdil, da je res tisti, ki je živel z njimi in je umrl na križu. Učenci so se zdaj razveselili, on pa jim je spet rekel: »Mir vam bodi!« S tem jim zagotavlja, da jih nobena stran več ne ločuje od njega. Če so ga v trpljenju zapustili in se razbežali, če je bilo v njih kaj takega, kar jih je ločevalo od njega, če so ga morda mislili za vselej zapustiti, potem je to zdaj vse odpuščeno. Greh, ki je povzročil v njih nemir, je odpuščen, deležni pa so **Božjega miru, ki je izvor blagostanja, sreče in veselja** – z eno besedo vsega, po čemer človek nezadržno hrepeni, pa sam do tega ne more priti. To ni mir, v katerem ni prepira, sovraštva, vojne, temveč notranji mir in posest Boga. Jezus pa hoče, da bi apostoli in njegovo odrešenje, ki ga predstavlja mesijanski mir, posredovali ljudem. S to nalogo jih pošilja v svet.

Med tem, ko je Janez po tem prikazanju pozoren na sadove Jezusovega vstajenja, naglašja **Luka telesno navzočnost Vstalega Jezusa.** Ta, ki je v sredi med njimi, je res tisti, ki je bil tri leta z njimi. Zdi se, da je Luka tako odgovoril na prerekanja v prvi Cerкви glede Jezusovega vstajenjskega telesa. Pod vplivom krivoverskih doketov, so mnogi mislili, da je imel samo navidezno telo, Luka pa naglašja resničnost Jezusovega telesa. Jezus je vstal z dušo in telesom, zato je telesno navzoč med njimi. Bralce evangelija od besede do besede bolj jasno prepričuje o resničnosti Jezusovega vstajenjskega telesa. Jezus najprej pokaže apostolom roke in noge, nato jih povabi, naj se ga dotaknejo in se prepričajo, da ni duh, kajti duh nima kosti, nato pred njimi použije pečeno ribo in končno podkrepi svojo telesno navzočnost z besedami: »Poglejte, da sem res jaz!« Tako naglašja tvarnost Jezusovega vstajenjskega telesa, v ničemer pa s tem ne nasprotuje apostolu Pavlu, ki govori o poveljanim in poduhovljenem vstajenjskem telesu (1 Kor 15,35–53). Jezus je imel po vstajenju poveljano, poduhovljeno telo. Pri prikazovanjih je samo prevzel tvarno telo, da je ljudi, ki čutno dojemajo resnico, prepričal, da je isti Jezus, ki so ga imeli v spominu in jim tako tudi razločno povedal, da bo tudi njihovo telo nekoč deležno poveljanja Božjih otrok (Rim 8,21). Jezus je res jedel pred njimi ribo, vendar moramo to prav razumeti. Jezus je v resnici naredil čudež. S čudežnim ponavzočenjem je apostole prepričal, da je res on. Čeprav je ribo jedel, je ni jedel tako, kot je človek. Ker je imel poveljano telo, sploh ni mogle jesti tako, kot jemo ljudje, čeprav je čudežna predstava apostole prepričala. Jezusovo telo hrane ni potrebovalo. Vse je naredil v svoji božanski moči zato, da je apostole utrdil v veri v vstajenje (Rozman 1991, 187–191).

- **Papež Frančišek: O veselju kot sadu Svetega Duha**

Papež Frančišek nas je ob izbranem odlomku nagovoril pri jutranji sveti maši 16. aprila 2020 v Domu sv. Marte takole: »V teh dneh so v Jeruzalemu ljudi prevevala različna čustva: strah, začudenje, dvom. V teh dneh, med tem, ko se je držal ozdravljeni hromi Petra in Janeza, so bili vsi v strahu in začudenju. To je nemirno okolje, ker so se dogodila nenavadne reči, ki jih niso razumeli. Gospod je prišel k svojim učencem. Tudi oni so vedeli, da je vstal, tudi Peter je vedel, s tem se je že soočil zjutraj in ta dva, ki sta se vrnila iz Emavs, sta tudi vedela, ko pa se je pojavil Gospod, so se prestrašili. Bili so polni strahu, mislili so, da vidijo duha. Isto izkustvo so imeli na jezeru, ko je Jezus prišel in hodil po vodi, ampak takrat se je Peter delal pogumnega in izzival Gospoda, tu, ta dan pa je Peter tiho. Govoril je z Gospodom že zjutraj, o tem dialogu ne ve nihče, kaj sta si povedala, zato je bil raje tiho. Bili so vznemirjeni, prestrašeni, mislili so, da vidijo duha. On pa: zakaj ste preplašeni, zakaj vam vstajajo dvomi v srcih in jim pokaže svoje rane ... to je Jezusov zaklad, ki ga je nesel v nebo, ki ga je pokazal Očetu, da z njim moli za nas. Dotaknite se me, poglejte, duh nima mesa in kosti.

Potem pa pride stavek, ki mi da veliko tolažbo: »*Ker pa od veselja še niso verjeli in so se čudili ...*« Veselje jih je oviralo, da niso mogli verovati. To veselje je bilo tako veliko. Preveč je bilo tega veselja, ni bilo več resnično in to jih je oviralo pri veri. Trenutki velikega veselja, bili so prepolni veselja, ampak ob tem pa ohromljeni od veselja. V veselju je eno od hrepenenj, ki ga Pavel priporoča svojim Rimljanom: »Bog upanja naj vas napolni z veseljem ...«, napolniti, da boste polni veselja, to je izkustvo najvišje tolažbe. Gospod nam da razumeti, da je to nekaj drugega kot biti razposajen, svetel, pozitiven, jasen; biti vesel in poln veselja, ki prekipeva, zato Pavel želi naj vas **Bog upanja napolni z veseljem**.

Izraz: »**napolniti z veseljem**«, se velikokrat ponovi: ko se zgodi tisto v zaporu, ko Peter reši življenje ječarju, ko so se vrata odprla zaradi potresa, mu oznani evangelij, ga krsti, ječar, pa pravi Sveto pismo, je bil poln veselja, ker je začel verovati. Isto se zgodi s finančnim ministrom etiopske kraljice – Filip je šel, oni pa je nadaljeval pot poln veselja. Isto na dan vnebohoda, učenci so se vrnili v Jeruzalem, polni veselja ... Ta polnost tolažbe, **polnost Kristusove navzočnosti**. Kot pravi Pavel Galačanom – veselje je sad Svetega Duha. Ni le posledica čustev, ki eksplodirajo ob navadni stvari. To **veselje, ki nas napolni, je sad Svetega Duha**, brez Duha ni mogoče imeti tega veselja. Prejeti veselje od Svetega Duha pa je milost.

Na misel mi prihaja iz zadnjih paragrafov Pavla VI. O evangelizaciji. Govori o veselih kristjanih, ne pa tistih, ki vedno živijo potlačeno. Danes je ustrezen dan, da preberemo to okrožnico o evangelizaciji – polni veselja. To je to, kar nam pravi Sveto pismo, da od veselja niso mogli verovati. V Nehemijevi knjigi je odlomek, ki nam bo danes pomagal pri tem razmisleku o veselju: ljudstvo se je vrnilo v Jeruzalem iz izgnanstva in našli so knjigo postave. Znova so odkrili to knjigo. Saj so poznali postavo, a knjige niso imeli. Velik praznik nastane za vse ljudstvo. Zberejo se, da poslušajo duhovnika Ezdra, ki je bral knjigo postave in ljudstvo ganjeno joka - jokali so od veselja, ker so našli knjigo postave in so jokali od veselja. Na koncu, ko je Ezdra končal z branjem, Nehemija spodbudi ljudstvo: bodite mirni, ne jokajte več, **ohranite veselje**, kajti **veselje v Gospodu je vaša moč**. Ta beseda iz Nehemijeve knjige nam bo danes pomagala. **Velika moč, ki jo imamo**, da oznanimo evangelij, je **veselje v Gospodu**, ki je **sad Svetega Duha**. Danes prosimo Svetega Duha, naj nam nakloni ta sad.«

Literatura:

- Rozman, France. 1991. *Velika noč: po pričevanju evangelijev*, Ljubljana: DZS, str. 187–191.
- Fausti, Silvano. 2012. *Skupnost bere Lukov evangelij*, Mohorjeva družba Celje, str. 811–817.
- Misli papeža Frančiška pri jutranji maši v kapeli Doma sv. Marte, 16. aprila 2020.

Ljubljana, 5. maja 2020

Pripravila: Polona Vesel Mušič, polona.vmusic@gmail.com
Foto: Pavel Mušič